

TÜNDÉR ÚJJAK

a Divat Ujság melléklete

SZERKESZTI
TREITZ PÉTERNÉ.

XII. ÉV.

BUDAPEST, 1905. MÁRCIUS.

I. SZÁM.

Művészeti nevelés.*

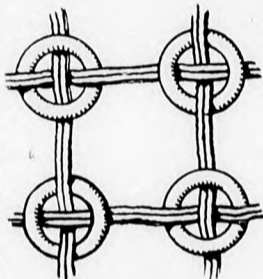
Irta Alfa.

Sok évi szakadatlan, sok irányu munkásság után végre mondhatjuk: a művészet kezd tért foglalni a nemzet szellemi életében. Számos jel bizonyítja ezt a fordulatot. A műkiállításokat nemcsak sokan látogatják, a közönség izlése is fokozódott, érdeklődése is sokkal intenzívebb lett. Hihetetlen volt például *Szinyei Merse* István kiállításának hatása. Nem ismerem a látogatók statisztikáját, de ritkán láttam ily lelkes, áhítatos közönséget. Igaz, hogy a kritika előljárt és derekasan tájékoztatta a közönséget, de a kritikának csak akkor van ily hatása, ha igazat mond és ha a közönség fogékony a tárgy iránt. A fordulat jelei közé egyéb iránt a kritika haladása is tartozik. Kritika és közönség kölcsönösen hatnak egymásra és nem lehet tagadni, hogy a művészeti benyomások interpretációjában is előbbre jutottunk. Csak a közönség vásárló kedve nem tart lépést az általános haladással, de itt is javulnak a viszonyok, csak, fájdalom, nagyon szegények vagyunk. A földolog mégis az izlés, az érzék, az érdeklődés erősödése. A ki bizik ítéletében, annak van bátorsága műtárgyakat vásárolni.

Mely tényezők idézték elő ezt a fordulatot? A legfelsőről, a modern magyar

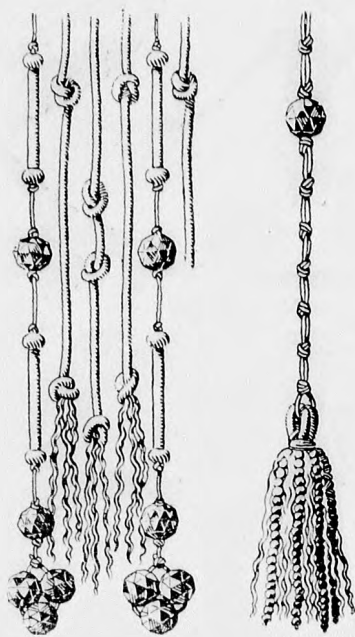
* Ez a kiválóan jeles cikk a *Budapesti Hírlap*-ban jelent meg.

művészet megerősödéséről, nemzetiebbé fejlődéséről, nem akarunk bővebben szólni, de hogy elsősorban ő neveli művészetileg közönségünket, ezen a helyen is el kell ismerünk. Csak tanulás, reflexió, iparkodás utján itt nem jutunk előre. Csak oly nemzedék érdeklődhetik a művészet iránt, a melynek élő művészete van. Élő művészetben pedig

1. sz. Csomózás.

nem egy-két rendkívüli tehetség föltünését értem, hanem a művészi alkotás bizonyos szélességét és mélységét. Különböző művészi iskoláink, telepeink, csoportjaink oly nagy gárdáját nevelték a magyar művészetnek, mely nagy küzdelmek után mégis gyökeret tudott eresztetni a magyar földben. Ez a gárda most már oly változatos a maga összetételében, oly benső kapcsolatban van a közönséggel és oly haladott tudásában, hogy minden fajta izlést ki tud elégíteni. De a reprodukáló mestersegeknek és az irodalomnak is nagy része van a haladásban. E tekintetben kiadóink óriási szolgálatot tettek a művészeti nevelés ügyének és ha talán eleinte nagy áldozatokat hoztak is, bizonyos, hogy közeledik az idő, midőn annak méltó jutalmát veszik. A magyar művészet jobb alkotásait igen jó reprodukciókban tudják terjesztetni és ha e tekintetben nem is vagyunk még ott, hol a nyugati nemzetek vannak, de a multhoz képest nagyot haladtunk. Nagy elismeréssel kell szólnunk egyetlen iparművészeti és

2. sz. Csomózás.

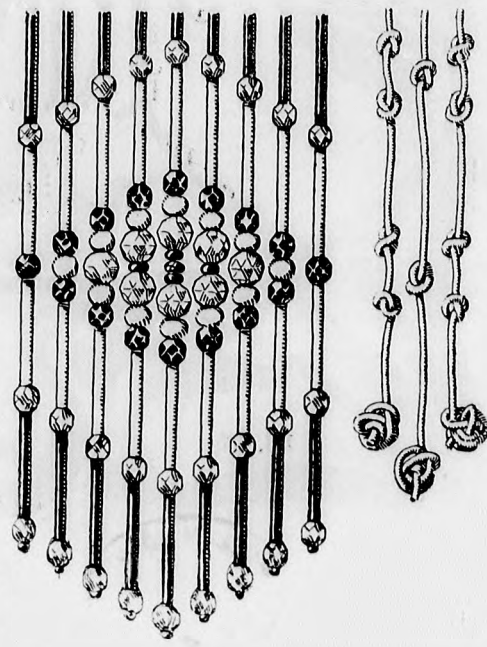
egyetlen művészeti folyóiratunkról, mely utóbbi csak három év óta áll fenn. Ezek a folyóiratok modern és nemzeti irányukkal a jó szellem terjesztői, megtanítják közönségünket művészi látásra, helyes ítéletre, élesztik a szent lángot lelkesedésükkel. Részleteket nem kell említenünk, de e folyóiratok mellett csak azt kell fölhoznunk, hogy megszoktuk őket; alig tudjuk elképzelni, miképp tudtunk ellenni náluk nélkül oly hosszú ideig. Néha szidjuk, de mindig érdeklődéssel nézzük és olvassuk őket.

Ide tartozik a *Modern Festők* című vállalat, melyből eddig tizennégy füzet jelent meg. A vállalat nemzetközi, másképp nem lehetne oly olesó, de minden füzetben van egy magyar kép reprodukciója. A vállalat magyar kiadását *Térey Gábor*, az országos képtár érdemes igazgatója szerkeszti. Minden képhez van magyarázó szöveg más-más kiváló műértő tollából, a magyar képekhez *Térey Gábor* írta a szöveget. A reprodukciók színesek és a technikai kivitel igen magas fokán állanak. Igaz, hogy minden színes reprodukcióban van bizonyos merevség, melyet a legtokéletebb kivitel sem tud teljesen eltüntetni és minél nagyobb a szín jelentősége a modern festészetben, annál inkább érezzük, hogy a reprodukció mily távol van az eredetétől, talán távolabb, mint a festő műve a természetétől. Nem is választják ki mindig helyesen azokat, melyek reprodukálhatóbbak. A műértő nem is fog a színes reprodukció mellett lemondani a jó fotografiáról. Azért a színes reprodukció mégis megbecsülhetetlen haladást jelent; a nagyközönseget mégis közelebb hozza a műalkotáshoz. Mit árt az, hogy kerülő uton történik, ha csak megtörténik? A művészeti nevelés sehöl és soha nem történik egyenes vonalban, egy irányban. A közönseget százfelől kell megkerülni, megostromolni, főleg ha évszázadokon át oly művésziellenül élt és érzett, mint a miénk. A szintelen reprodukció a nagyközönseget számára olyan, mint a halotti maszk; a szín ad életet a képnek még így is. Nem tartunk tőle, hogy a színes reprodukció elferdíti a közönseget izlését; ellenkezőleg, vágyát ébreszti az igazi színhatások iránt. Arról nem is szólok, mily nagy szolgálatot tesz a színes reprodukció annak, ki az eredetét látta.

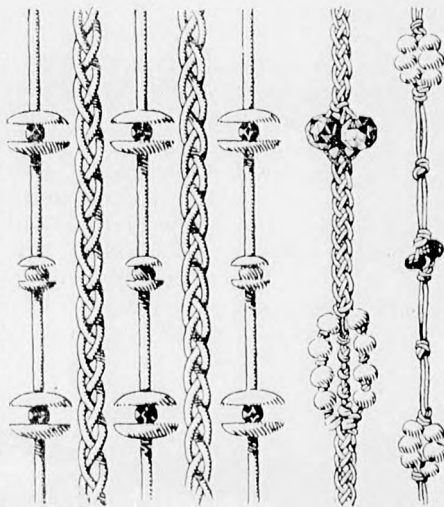
A művészeti irodalom is egészen föllendül. A nagyközönseget

szempontjából igen becses a *Művészeti Könyvtár*, melyet K. Lippich Elek szerkeszt; ebből már hat kötet jelent meg, igen szép kiállításban, Michelangelo, Donatello, Budapest művészete a török hódoltság előtt, Paál László, A barbeizai művészek, Mednyánszky László. — Az iparművészet könyvéből, melyet Ráth György szerkeszt, az Iparművészeti Társulat elnöke és legszerencésebb, legbuzgóbb gyűjtőink egyike, megjelent a második testes kötet. A *magyar képzés uttörői* címen hatalmas díszmű jelent meg *Malonyay* Dezsőtől, melynél szebb kiállítású könyvet ritkán lehet látni. *Berzeviczy* Albert Itáliája pedig második kiadásban jelent meg, de az új kiadás új könyv számba megy, oly tetemesen bővült. Mindezekről akarunk a nemzet művészeti nevelése szempontjából beszámolni a közönségnek, mert mindezek bevallottan ezt a célt tűzik maguk elé. Egyelőre *Berzeviczy* és *Ráth György* könyvéről akarunk szólni.

Berzeviczy könyvét főleg az teszi szimpatikussá, hogy nem annyira tudományos ambíció, nem is írói becsvágy szülte, hogy gyakorlati célt nem szolgál, hanem szeretetből fakadt és ennek vallomását foglalja magában. *Berzeviczyt* Olaszország szinte megbűvölte és ennek az indulatnak nyilvánítására írta meg könyvét. *Berzeviczy* az északi ember vágyódásával, rajongásával és odaadásával szereti Itáliát. Szereti művészetét, régi emlékeit, de nemcsak ezeket; szereti egét és földjét, tengerét, levegőjét, népét, mindenét. Ez a könyv nem csupán műtörténet, ez egyszermind tájkép, érzés, sok helyütt valóságos líra. Jóleső meleg áradata az érzelmeknek heviti elejétől végig. Ez szinte meglepő vonása könyvének, mert szerzője az életben inkább tartózkodó és hideg ember hírében áll. A ki igazán akarja ismerni a szerzőt, keresse föl őt ebben a könyvében. A könyv megerősíti azt a lélektani tapasztalatot, hogy éppen azok az emberek, a kik páncéllal védik meg magukat, azért védik meg magukat, mert belsejük folyékony arany. A stílusa is olyan. Sokszor páncélozottan lép föl, a szép periodusok páncéljában. De egy szép vidék, egy hatalmas

3. sz. Csomózás.

4. sz. Csomózás.

műalkotás előtt leveti a páncélt és akkor beszédjének sodra magával ragadja olvasóit. Ha egy könyv egyéniséget revelál, akkor ninesen érdekesebb, mint ezt az egyéniséget kutatni. És most már szabad Berzeviczyt ismét mint egyéniséget, mint írórt nézni. Az író pedig semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy mit szeret és hogy szeret.

Mi vonzotta őt Itáliában? A szépség eszméje, de úgy, mint az az érett, kiforrott, magára eszmélő férfiút eltölti. A harmónikus embert főleg a szépség harmóniája gyönyörködteti. Nem fosztja meg itéletétől, nem tompítja kritikája életét, de ha a maga teljes bájában jelenik meg előtte, mélységes gyönyörűséget szerez neki. Berzeviczy tiszteli a prerafaelitákat, mert hiszen ezekből sarjadzott ki Rafael, de szeretni Rafaelt szereti. Egy pillanatig sem enged a prerafaelita divatnak. Beesüli Giottót,

Fresolét, Pinturicchiót, Botticellit, de ezek az ő számára mind csak kezdetek, csak hirdetik a szépség bekövetkezendő evangéliumát, de az evangéliumot nem ők írják. Könyvének főgondolata, hogy az olasz nagy művészet egy nagy világtörténeti folyamat eredménye, annak, miként hatotta át a keresztény érzés az antik szépségideált, mikép olvadt egybe e két nagy jelenése a világtörténetnek. Ismeri az antik művészetet, ismeri a keresztény primitíveket, de csak e két elem harmóniájában talál teljes kielégítést. Berzeviczy nem akar műtörténetet írni, nem akarja a tudóst fitogtatni, neki az olasz művészet átérzése belső életének egyik nagy élménye, melyben megnyugvást talál, mely egész lelki megatartásának irányító sarka. És minthogy ezt a nagy élményt nemcsak átélte, de megérteni is akarja, azért tanulmányozza az olasz történetet, az olasz eget és földet, az olasz életet, hogy lássa, miként történhetett, hogy ezen az áldott földön a szépség fenséges virága miként nőhetett, nyílhatott és indult hervadásnak.

Lényének egy másik vonása is érdekes. Nem merül ki a szépség élvezetében, mint általában nem az a természet, a mely a művészetet finom epikuri kedvtelés gyanánt kóstolgatja és szüresölgeti. Nagy értelmi és erkölesi lelkiismeretesség kíséri minden utján. Kötelességének tartja, hogy számot adjon magának mindeuról. Megfigyeléseinek pontossága és részletessége bámulatos. Mondom, hogy nem fitogtatja a tudást. Itt-ott említi Ruskin-t, Taine-t, Symonds-ot, ha érzéseinek ott találja megkapó kifejezését, máskülönben inkább

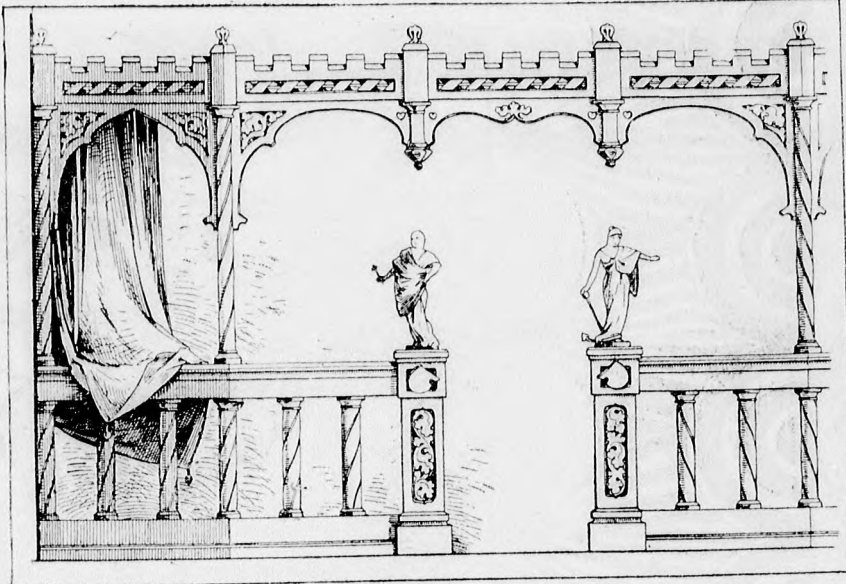
elrejtí tanulmányainak szolid alapját. De nem rejtheti el, hogy mindent meglát és megjegyez. Városok képei vonulnak el előttünk könyvében, melyek a gazdagon részletezett benyomások szintézisével meglepnek bennünket. Ilyen képek Velence, Ravenna, Ferrara, Nápoly, Assisi, Perugia stb. Az tudja méltányolni ezek szépségét, ki ezeket a vidékeket annyiszor járta, mint ő és az ő leírásában mégis újat talál. Ezek számára Berzeviczy ideális ciceróne. S a mily fogékony a jelen, épp oly figyelmes a múlt iránt. A mely városba belép, annak azonnal megalkotja magának történeti perspektíváját. A jelen némaságát megleveníti a múlt beszédességével.

Egy csomó érdekes arcképet rajzol, Giottót, Michel-Angelót, a Borgiákét stb. A pastumi templom leírása és multjának meglevenítése egyik fénypontja a könyvnek. A Borgiaszobákat a Vatikánban kevés ember látta és

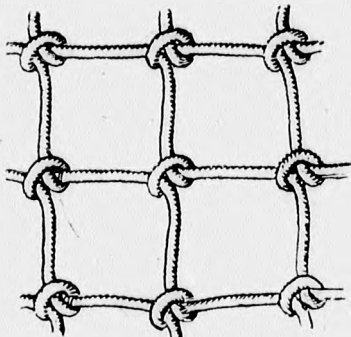
ismeri oly jól, mint ő. Firenzében a város multjának valóságos keresztmetszetét kapjuk. A multból érti meg a nép lelkét és a nép lelkéből multját és jelenét. Berzeviczy érzésének frissességét nem rontja meg az elmélkedés, de az érzés sem tompítja el reflexióinak életét. És ha belefáradt a művészet nézésébe és a reflexióba, kimenekül a természetbe és akkor az egész ember harmóniája helyre áll. Ilyenkor ír olyanokat, mint például Tivoliban, a hol eleinte a telegráfsodronyok bántják, „a melyek a kék ég és a zöldelő lombok háttérét olyan szabályosan hasítják keresztül . . . mintha szerelmes levelet látnánk vonalozott papírra írva”. „De mi a természetnek azt a szerelmes levelét, a melyet itt intéz hozzánk, mégis megértjük, szívünk ujjongva válaszol rá; mintha régi börtönlakók lerozsásodott ajtóit szakítanak föl, úgy nyílnak meg szívünk rég elhallgatott, elhagyott rejtekei, hogy az élettapasztalatok sötét, nyomasztó képzetét kiereszszék magukból és megteljenek tavaszi verőfényvel, virágillattal, fiatal életkedvvel . . .” Ez költemény prózában.

Kívánom, hogy ezt a könyvet sokan olvassák! Annyian keresik ma föl Itáliát, végigrohanva rajta Baedeker parancsai szerint. Ha Berzeviczy könyvét olvassák, el fogják magukat szégyelleni. Az érzésnek, okulásnak, nemesedésnek, finom élvezetnek mennyi kincsét hagyták a porban heverni. Berzeviczy könyve nagy nevelő hatással is van.

Egészen másfajta mű az *Iparművészet Könyvének* második kötete, de a maga nemében egészen

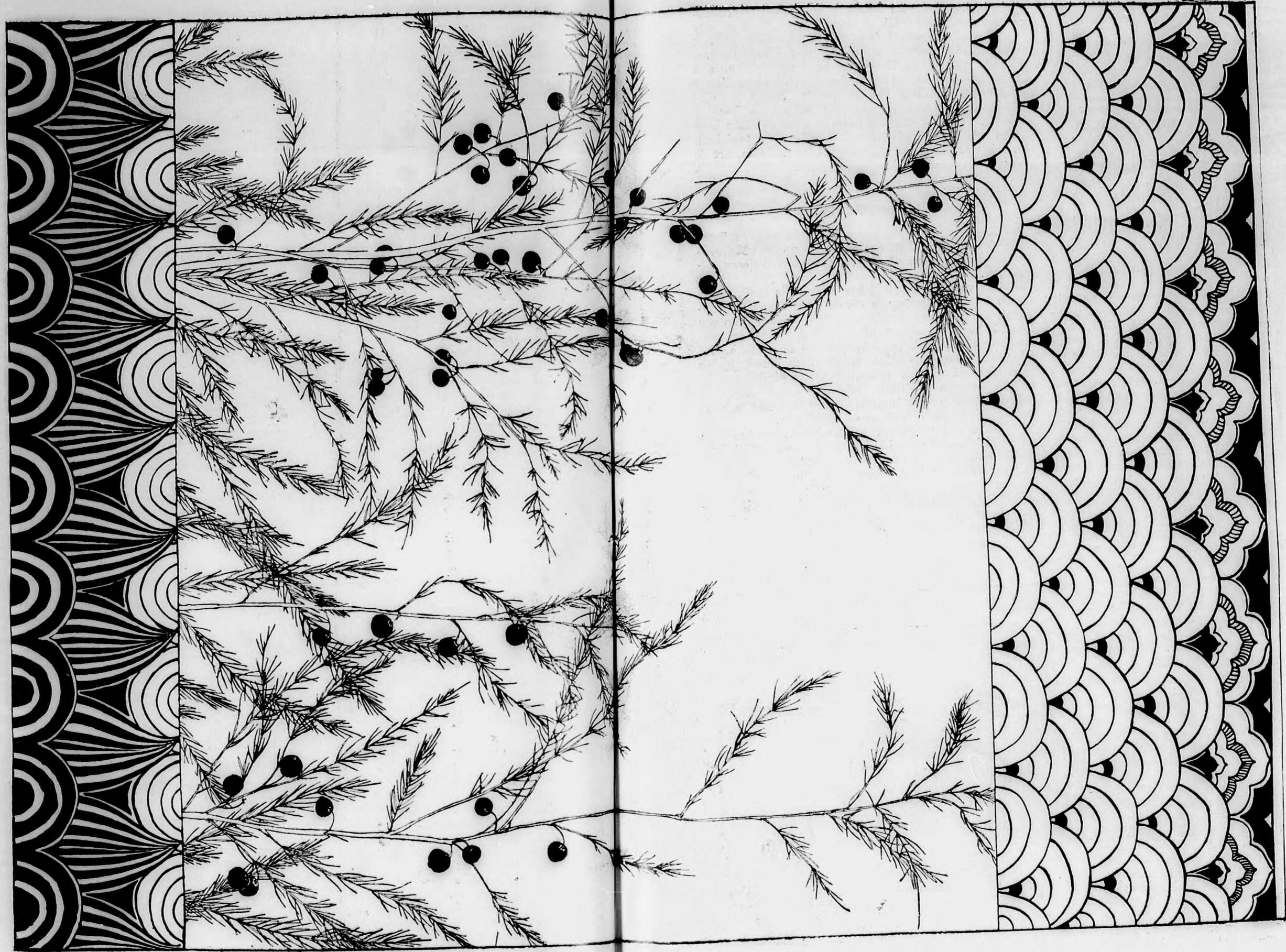

5. sz. Szobaelrendezés.

6. sz. Csomózás.

7. sz. Himnuszok vagy festéses való szél.

8. sz. Fügöny-csomózás.

kítűnő. E könyvben a szépség sugara leszáll a földre és meg-aranyozza háztartásunkat, környezetünket, mindennapi életünket. Ez a könyv megismerteti velünk a gliptikát (kővésés stb.), az elefántesontfaragást, a fafaragást, az üvegfestést, a lakkművés-séget, a butort és az agyag-művéséget. Kiváló szakértőkirták a testes kötet egyes fejezeteit, az előbbi sorrendben dr. Ráth István, *Diner-Dénes József*, *Divald Kornél* (a ki a lakkművéséget is irta), *Lyka Károly*, *Gaul* és

Éber László (butor), *Wartha Vince*. Minden egyes tanul-mány a legrészletesebb kutatásokon alapul, úgy, hogy a szakember, még a műiparos is, hasznát veheti, de minden művelt ember is élvezettel olvashatja. Es a könyv gyönyörűen van illusztrálva. A cim-lapon olvassuk, hogy 527 szöveggép van benne és 86 műmelléklet! De megbecsülhetetlen vonása a könyvnek, hogy minden egyes fejezet a leg-részletesebben beszámol a magyar műkinesekről. Mennyi minden van mégis hazánkban, a miről a nagyközönségnek alig van sejtelme. Az Ipar-művészeti Muzeum gazdag gyűjteményeit ez a könyv fogja népszerűsíteni és egyes gyűjtőinket, mint például Ráth Györgyöt, ezentul ostromolni fogják. Minden egyes fejezet rendszerint három szakaszra oszlik; az egyik megmagyarázza az illető műipar technikáját; a második elmondja általános történetét; a harmadik a magyar vonat-kozásokat, a magyar fejlődést ismerteti. Minden szerző a jelenig elvezet bennünket, úgy hogy a budai királyi vár berendezésének iparművészeti ismertetését is kapjuk. Igen érdekes *Diner-Dénes* dolgozata, a ki, bár nem egész tiszta és kiforrott módon, kapcsolatot keres az elefántesontfaragás fejlődése és a társadalmi, meg gazdasági viszonyok közt. *Divald Kornél* két dolgozata szinte mintája a becsületes kutatásnak és a tudományos földolgozásnak. A butorról szóló cikk igen tanul-ságos és gazdagon illusztrált. *Wartha Vince* műve gyöngye az egész kötetnek. *Wartha Vince* tudós, amateur és szakember egy személyben. Tudva van, hogy az agyagművéség terén neki nevezetes

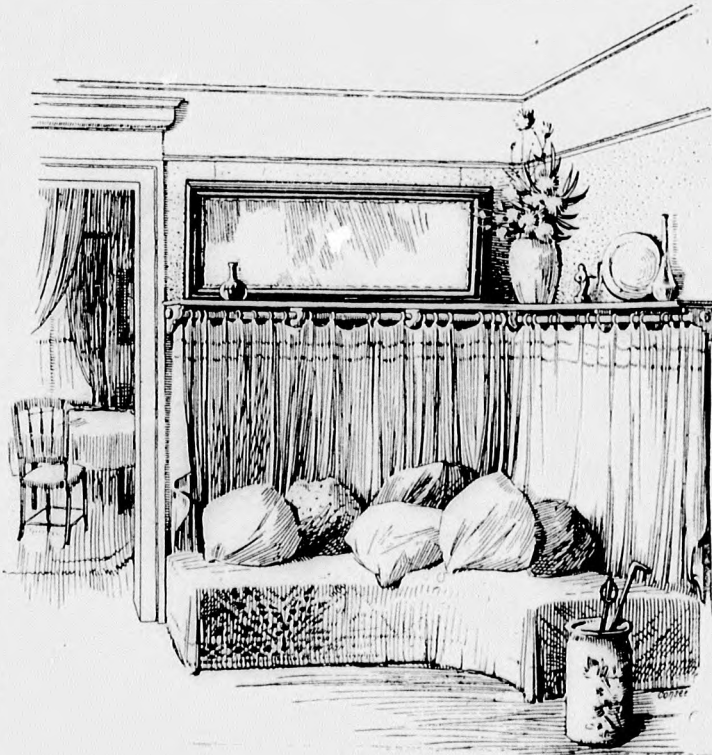
ujtások, illetőleg régi technikák följújtásai sikerültek, melyek nevét szétvitték az egész világba. Ő maga egy régi iparos türelmével és szeretetével hosszú időn át experimentált Zsolnay gyárában, míg a régi lüszter-technikát fölfedezte. Gyűjteménye a műegytemen, a közölt képek után itélve, elsőrangú. És jártassága e műipar történetében ritkítja párját. Hiába, a tudománnyban is a szeretet csodákat művel, és csak a szeretet. De ez a szeretet hatja át a könyv többi íróit is; ez adott nekik türelmet a tanulásra és tanításra. Ez a könyv alkalmas rá, hogy az iparművészetért és főleg a magyarért lelkesedést keltsen.

A csomózás.

A modern lakásberendezéseknél a nagy szövet-drapériás függönyöket, ezeket a porfogó és világossá-got elnyelő művésziellen elrendezéseket teljesen el-vetették.

Ma vagy egyszerű fehér batiszt és mull, vagy egyéb könnyű függöny a divat, a mi a szobát vilá-gossá, barátságossá teszi, vagy kétoldalt egyenesen lehulló keskeny szövetesik és fönt egy egyenes harántesik. De ezek is jól széjjeltéve és a mennyre lehet, fönt, hogy az ablak minél nagyobbnak lássék és a kíváncsi szemek miatt, de meg diszképpen is, valami nagyon átlátszó, habos, könnyű dolog, a milyen a kézimunka, himzés, finom hurkolás stb. az ugynevezett „sztór” fedi el az ablakokat.

Az angolok sokban mintakéjük, különösen a mi a lakásberendezést illeti. Nem is mulja fölül őket senki, talán egyben-másban az amerikaiak, a kényel-met és praktikusságot tekintve. Ok hozták divatba a keleten divó gyöngyfüzéses függönyöket, melyeket mindenütt, de főleg ajtókra, fülkékre, átjáróknál alkal-maztak. Azonban nem elégedtek meg egyedül a gyöngy-gyel, hanem különféle csomózást vegyítették közé.

9. sz. Szobaelrendezés.

Ezek a csomózott, fonott és gyögyös függönyök egészen eredeti diszt adnak és kellemesen szakítják meg az egyhangu falat. Abráink néhány ilyen példával mutatják be, hogy milyen mintával és miképp van alkalmazva a csomózott függöny. Némelyik rojtos felső lambrekindisznek van alkalmazva és esetleg még egy eltolható szövettüggöny-nyel megtoldva, vagy csak csupán felső disz-keppen szerepel és bőr vagy fa „sürport“ foglalja be. Különböző izlésétől és talá-lékonyságától függ, hogy melyik helyiségben, milyen alakban használja a mondottakat.

Részleteiben is eléggé változatosan mutatják be abráink ezt a technikát. Gyöngyből vehetünk sok színt, de egy színnel és néhány színes csikkal is szép. Egész himzés vagy horgolási mintákat alkalmazhatunk a gyöngy fel-

fűzésnél. Az első rendet egy erős vászonszalagra fűzzük, melyet később festhetünk vagy bebronzolhatunk, hogy ne üssön el a gyöngytől, ha esetleg ez a szél is látható lenne. A csomózáshoz pedig finom fonál, zsinór vagy más sodrott anyag való. Nem szabad annak a közönséges erősen csavart kótélnak lenni,

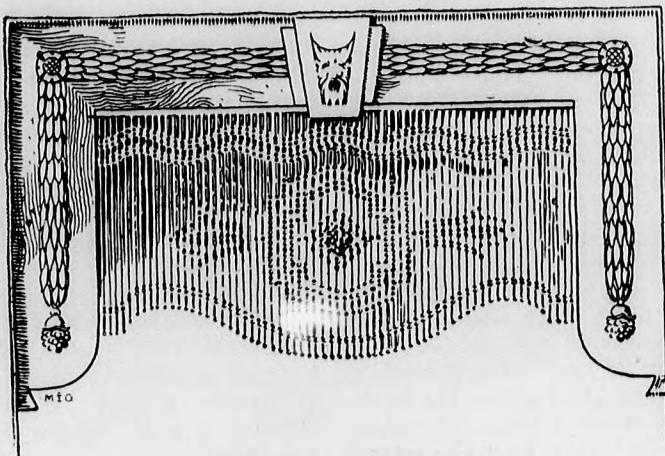
mert az igen nehéz lenne, ez okból a már Amerika és Angliában kipróbált *aloe* növény rostjait tartják legalkalmasabbnak erre a célra. Egy ajtó garnitúrához körülbelül négy-öt kiló ilyen rost-kötél szükséges és kilója egy vagy másfél koronába kerül. Ezenkívül juta is alkalmas.

A minták közül egyszerű bogozással, — mely mintákat százféléképpen variálhatjuk, — gyöngygyel keverve, azonkívül a különféle színű porcellángyűrűkkel alkalmazva látjuk a csomózást. Ezeket lehet csak széles kezdésnek hagyni és ebből lóghatnak le sűrűn a rojtos végek.

A gyöngyökön kívül még eredeti változatot adnak a fagombok. Ezeket különféle nagyságban kaphatjuk és tetszés szerint be is pácolhatjuk őket bármely színre. Ezeket is csomózással és gyöngyökkel

keverve lehet használni. A kinek nincs bátorsága egyszerre nagy függönnyt megcsinálni, kezdje el apró tárgyakkal, fali poc elé, vagy kis könyves szekrény függönyével és az első kísérlet is meggyőzi ezen munka használhatósága és eredeti bájáról. Balkonokon, a veranda oldalaira, bejárására egyenesen teremtve

látszik ez a különös disz, mely a levegőt átterszi és mégis kellemesen zárja a helyiséget.

10. sz. Függöny-csomózás.

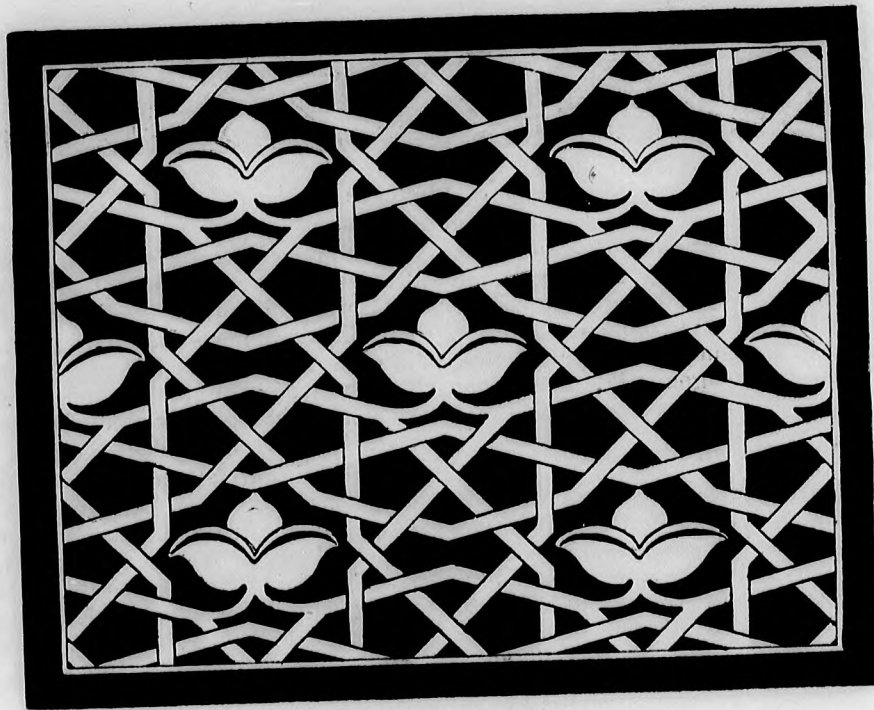
A munkák leírása.

A minták átrajzolása.

A kik nem gyakorlottak a szabadkézi rajzban, azoknak hozzuk az átrajzoláshoz szükséges utasításokat is. A mintáknak átrajzolása a festendő anyagra különböző. Mindig attól függ, mire akarjuk átvinni. Porcellánon, majolikán akkor legszebb a rajz, ha ón-

papíron szurjuk át a mintát finom tüvel. Miután pontosan ráigazítottuk a simulékony staniolt, grafitporba mártott vattával többszörösen átkeféljük és ezután konturfeketével az ismert módon kirajzoljuk. Ez az átszurkált rajz eljárása a bársony festéshezis használható, világos bársonyra grafitporral, sötétre krétaporral

dörzsölünk át. Selyemre, fíra pedig legcélszerűbb előbb egészen áttetsző kopirpapírra vagy vászonra átrajzolni a mintát és akkor a vászon alá fekete (fehér hátú) grafitpapírt téve kötőtüvel, finomra hegyezett írónnal vagy rajztüvel átnyomni. Sötét selymekhez fehér grafitpapírt veszünk. Végül megemlítjük a gáz, krepdösín, faille de ecosse, egyáltalán az áttetsző szövetekre való rajzolást, mely a legkönnyebb, mert csak ráfektetjük a szövetet a rajzra és finom vonások-

11. sz. Arab diszitmény.

kal utána huzzuk. Ez utóbbiaknál különösen ügyeljünk a rajzra, mert a megtörtént hibákat nehéz kijavítani.

1., 2., 3., 4., 6., 8. és 10. sz. Lásd **Csomózás** című cikket.

5. és 9. sz. **Szobaelrendezés.** Az egyik helyes kis sarkot mutat, pad-diván sok párnával, a másik pedig

12. sz. Diszitó szél.

egy alkov, erkély vagy üveges folyosóra való kijárás elrendezését fataragással és függönynyel diszítve.

7. sz. **Hímzésre vagy festésre való szél.** Ezt a japán-modorban tartott rajzot igen jól felhasználhatjuk függöny diszítésére, hogy ha az alsó szél az ágakkal lent himezzük vagy festjük, a felsőt pedig töltöljük egészen a felső végére, vagy a függöny közepén csak keresztbe végig egyszer alkalmazzuk. Nagyobb vázák festésére is igen alkalmas e szél, a spárpa zöldje, égővörös boggyókkal, sötétkék és arannyal kevert ornament élénk díszet adnak.

11. sz. **Arab-diszitmény.** A Korán tudvalevőleg tiltja minden élő lerajzolását, a miatt az arabok és mórok az ornamentre szorítkoznak díszítéseikben, de ezt oly rendkívüli tökélyre vitték a vonal és egyes virágrészekkel kevert rajzban, hogy ma is örömmel nézzük és tanulunk tőlük. Különösen színekben oly szépek és izléesek, hogy még folytatólag, a követ-

A cifferi himzőiskola dicsősége. Általános föltünést keltett az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításán az az arannyal hímzett remek misemondó-ruha, melylyel a pozsonyi Izabella-háziiparegyesület a kereskedelmi miniszter 2000 koronás nagy díját megnyerte. A kiállítási katalógus nem nyújtott bővebb fölvilágosítást e kézimű készítőiről, pedig nem érdektelen tudni, hogy ezt a misemondó-ruhát mezei munkával foglalkozó *cifferi parasztasszonyok himezték*, rajzát pedig magyaros izléssel, régi népies motívumok alapján Rempéhollósi Hollósy Mária urnő tervezte, a ki már 1892 óta vezeti a cifferi himző-iskolát és háziipartelepét, s a kinek kiváló munkáival egyebek közt már a párisi és st.-louisi nemzetközi kiállításokon is szép díjakat nyert az Izabella-háziiparegyesület.

Az iparművészeti iskola jubileuma. Ez évben lesz huszonötödik évfordulója, annak, hogy *Trefort*

13. sz. Diszitó szél

kező számokban is hozunk néhányat ezekből az ornament-rajzokból. Ezt lehet keztü-kazettára vagy valamely szélnek alkalmazni aranyvörös, zöld és kék színnel.

12. és 13. sz. **Diszitó-szél.** Fenyőtobozoescskából és tulipántból nagyon szépen vannak összeállítva. Faégetéshez vagy bőrmetszéshez igen alkalmas minta.

Művészeti hírek.

Az iparművészeti aranyérem. *Berzeviczy* Albert dr. kultuszminiszter az állami iparművészeti aranyérmet *Maróthi-Rintel* Géza szobrászművésznek ítélte oda a diszitó szobrászatnak művészi irányban való fejlesztéseért. A Képzőművészeti Tanács és a bíráló-bizottság egyhangulag ajánlotta a kitüntetésre a fiatal művészt, a ki szobrászati, festészeti és iparművészeti tervezeteivel több kiállításon föltűnt.

Az állam művásárlása. A kormány megvásárolta *Elischer* Gyula dr. egyetemi tanárnak, az ismert gyűjtőnek kétszáznegyvenöt darabból álló Rembrandt-féle metszetgyűjteményét. *Elischer* husz évig gyűjtötte a nagyértékű kollekción, mely páratlan a maga nemében és méltó módon fogja kiegészíteni az új Szépművészeti Múzeum Rembrandt-gyűjteményét.

Ágoston megalapította a magyar királyi iparművészeti iskolát. Az iskola a lefolyt idő alatt elsőrangú mintaintézeté fejlődött és sok száz művészt, iparművészt és műiparost nevelt az országnak. Az évfordulót az intézet, melynek élén *Fittler* Kamill igazgató áll, ez év őszén meg fogja ünnepelni. Az intézet jelenlegi és volt tanítványainak műveiből ez alkalomból jubiláris kiállítást rendeznek.

Vágó Pál falképei. *Vágó* Pál nagy buzgalommal dolgozik szülővárosa, Jászapáti katolikus templomának művészi ékítésén. *Vágó* saját elhatározásából falképekkel festi tele a templom menyezetét és falmezőit. Most készíti a hatalmas boltozatképet, mely az égnek és a Földnek a Kereszt előtt való hódolását szimbolizálja. A jászapátiak nagyon örülnek, hogy templomuk a művész ajándékából ilyen kiváló ékesítéshez jut.

Andrássy szobra. *Zala* György elkészült már az *Andrássy*-szobor két domborművével is. Az egyik a koronázást, a másik a berlini kongresszust ábrázolja. A két relief az ércöntőben van, mihelyt elkészülnek, azonnal beleillesztik őket a szobor talapzatába. A leleplezés ünnepét az eddigi megállapodás szerint június 8-ikán, a koronázás évfordulóján tartják meg.